

Raadsvoorstel

Afdeling Openbaar Domein

Portefeuillehouder Marieke Schouten

Onderwerp

Speelvisie Nieuwegein 2019-2029

Gevraagde besluiten

1. De kaderstellende speelvisie Nieuwegein 2019-2029 "Ruim baan voor oorspronkelijk spelen, sporten en ontmoeten" vast te stellen met daarin:
 - a. De doelen:
 - Oorspronkelijk spelen is bereikbaar en eerlijk verdeeld
 - De inrichting van de speelruimte maakt oorspronkelijk spelen mogelijk
 - Jongeren horen erbij; zij mogen en kunnen ontmoeten en sporten
 - b. De aanpak van de speelbuurt op drie sporen:
 - Speelbuurtaanpak vanuit vervangingsbehoefte
 - Ruimte geven aan initiatieven van bewoners
 - Aansluiting bij ruimtelijke projecten
 - c. De borging dat de plannen met kinderen, ouders en de buurt worden ingevuld.
 - d. De verdeling van het budget.
 - Niet per toestel maar per speelbuurt
 - Eerlijk verdeeld over alle kinderen en jongeren
2. De Beleidsnota Speelruimte Nieuwegein 1999-2009 in te trekken.

Inleiding

De huidige beleidsnota spelen stamt uit 1999. Hoewel veel van de doelstellingen daarin nog steeds actueel te noemen zijn -goed groot worden in de openbare ruimte en veel speelaanleidingen en variatie in spelen- is de Nieuwegeinse samenleving in de afgelopen 20 jaar zowel fysiek als sociaal veranderd. Veel bewonersinitiatieven in Nieuwegein zijn gericht op speelruimte/speelvoorzieningen. Met onze "ja mits - houding" is het belangrijk dat we vastleggen hoe we zo veel mogelijk ruimte bieden maar ook waar nodig kaders kunnen stellen bij de inrichting van speelvoorzieningen in de wijken. De invoering van de omgevingswet vraagt ook om een algemeen kaderstellend beleid waarin veel ruimte is voor eigen initiatief van bewoners en ondernemers en dat meerdere thema's in de openbare ruimte aan elkaar verbindt, zoals gezondheid, duurzaamheid en klimaatbestendigheid. Redenen om de uitgangspunten opnieuw tegen het licht te houden en daar waar nodig aan te vullen of te wijzigen.

Deze speelvisie is opgesteld met inbreng van wijkplatforms, buurtsportcoaches, jongerenwerk, basisschool en bouwspeeltuin. Bij de toetsing van de aanpak in de pilotwijk Zandveld zijn kinderen en andere wijkbewoners nauw betrokken geweest. Het resultaat is een integraal gedragen kaderstellende visie over het belang van spelen, sporten en ontmoeten in de buitenruimte en hoe we dit belang van inwoners als gemeente zo goed mogelijk kunnen dienen.

In de visie hechten we waarde aan gezamenlijk gebruik van een gezonde openbare ruimte en onderlinge ontmoeting. Als we het over spelen hebben, hebben we het echter over kinderen, jeugd en jongeren. Daarom is deze visie geschreven voor de doelgroep van 0 tot en met 18 jaar. Daar waar bewonersinitiatieven worden genoemd kunnen ook initiatieven van andere partijen worden gelezen, zoals van ontwikkelaars, jongerenwerk, etc.

Gewenst effect

Met deze nieuwe visie wordt beoogd dat kinderen, jeugd en jongeren meer worden uitgedaagd om buiten te gaan spelen, sporten en ontmoeten. Een gezonde leefomgeving voor iedereen.

Argumenten

1.a.1 De beste herinneringen die blijven over je eigen speeltijd gaan heel vaak over de vaste onderdelen van het oorspronkelijk spelen.

Als kind wil je in je eigen buurt naar buiten kunnen en samen met vrienden en vriendinnen spellen kunnen doen, lekker kunnen struinen in het groen en uitdagende, unieke speelplekken en toestellen hebben. Dit noemen we oorspronkelijk spelen. De mogelijkheden hierin moeten eerlijk verdeeld zijn voor alle kinderen. We bekijken de buurt integraal door ook groen, verharding en water te zien als potentiële speelruimte en verkeer en parkeren in te calculeren voor een veilige bereikbaarheid hiervan.

1.a.2 Op een speelplekje met alleen vaste toestellen in een vlakke ondergrond is weinig diversiteit en uitdaging.

In de aanpak stellen we daarom samen met de buurt een checklist oorspronkelijk spelen op. Door meer variatie en uitdaging aan te brengen en de omgeving van de speelplekken erbij te betrekken is voor iedereen genoeg te doen en ontdekken en komen meer kinderen tot hun (speel)recht. De focus komt minder op de toestellen te liggen en meer op welk spel je wilt kunnen doen en wat daarvoor aan voorzieningen en inrichting nodig is.

1.a.3 De speelruimte is er voor iedereen, ook voor jongeren.

Zij hebben behoefte aan voldoende bewegings- en ontmoetingsruimte en vooral ook aan eigen plekken. Jongeren zijn niet gebonden aan speelbuurten en komen overal. Ze vinden een veldje en ontmoetingsplek in eigen wijk wel fijn. Een spreiding over alle wijken voorkomt daarbij dat wijken onevenredig met eventuele problemen worden belast. Genoeg plekken betekent genoeg spreiding en keus voor de jongeren.

1.b Door deze integrale aanpak wordt waar mogelijk werk met werk gemaakt, blijft het beheer op orde en bieden we tegelijk zo veel mogelijk ruimte voor eigen initiatieven van bewoners.

Door vastlegging van de aanpak van de speelbuurt op drie sporen (vervanging, initiatieven en ruimtelijke projecten) wordt, danwel op vervangingsbehoefte, danwel op initiatief van bewoners, danwel naar aanleiding van een project altijd samen met bewoners een eindbeeldschets van de speelbuurt gemaakt en besproken welke maatregelen er nodig zijn om er te komen. Wat de aanleiding ook is, het resultaat in de speelbuurten zal hetzelfde zijn en zal op termijn overal passen binnen de kaders van de speelvisie en dezelfde doelen nastreven.

1.c Participatie met betrokkenen is de kern van een goede uitvoering; helemaal met kinderen en jongeren.

In deze speelvisie wordt het belang van participatie nog eens extra benadrukt, omdat spelen een belangrijk recht is van kinderen en zij bijzondere bewoners zijn. Zij moeten participatie vaak nog leren en hebben hun eigen momenten en manieren hiervoor nodig. Aan de andere kant zijn juist de kinderen en jongeren onze grootste experts. Zij kennen hun speelbuurt als hun broekzak en kunnen als beste toetsen of de vooraf uitgevoerde analyse van de speelbuurt ook klopt. Het is de taak van de gemeente om eerst de kinderen en jongeren en daarna de ouders en andere omwonenden te faciliteren, informeren en inspireren in het participatietraject en te zorgen dat het kind hierin een hoofdrol heeft.

1.d Voor een eerlijke verdeling over kinderen en buurten is het van belang dat het budget hiervoor ook ingezet kan worden.

Het beschikbare budget wordt volgens een verdeelsleutel per buurt berekend op basis van het aantal daar woonachtige kinderen en jongeren. De combinatie van dit buurtbudget met de inventariswaarde van de aanwezige speelvoorzieningen levert een indicatie op van de investering die in een buurt nodig/wenselijk is. Bij initiatieven zal in ieder geval worden ondersteund met advies en diensten en eventueel met financiële middelen.

Kanttekeningen

1.a.1.1 Kinderen vinden dit heerlijk; ouders hebben hun zorgen.

Kinderen een veilige en gezonde speelruimte bieden is een taak van de gemeente en de ouders samen. Bij een integrale kijk op een speelbuurt hoort ook de veilige oversteek over een invalsweg, bosjes die geen enge stekels hebben en laag genoeg zijn om overheen te kijken, het ruimen van vervuiling etc. Ouders kunnen en mogen hier kritisch op zijn naar de gemeente. Tegelijkertijd verwacht deze visie van de ouders dat zij (hun eigen jeugd indachtig) hun kinderen de ruimte geven uitdagend en beweeglijk spel te kiezen en ze te leren van de gevaren van water, verkeer etc. Door kinderen als eerste te betrekken inspireren zij hun eigen ouders.

1.a.1.2 Veel ouders willen toch graag dat extra speeltuintje in de straat voor hun kinderen

Van belang is dat er altijd naar de samenhang van de speelplekken in een speelbuurt gekeken wordt, zodat het totaalaanbod in een buurt klopt/voldoet aan de eerlijke verdeling. En samenhang tussen een centrale buurtplek en steunplekken maakt dat bewoners elkaar buiten meer tegenkomen en kinderen meer samen gaan spelen. Daarover gaat de gemeente in gesprek met de ouders. Wanneer er toch veel behoefte aan is, kan het extra speeltuintje als een initiatiefplek worden ingericht. Daarbij kan in dit geval geen aanspraak gemaakt worden op budget vanuit de gemeente en is men afhankelijk van financiering door derden.

1.a.2 Een analyse en dan een checklist... Is dit niet juist weer "van binnen naar buiten"?

De analyse met daaruit volgende maatregelenkaarten (te lezen als adviezen) en de checklist oorspronkelijk spelen zijn bedoeld als hulpmiddelen en inspiratie om bij de inrichting van een speelbuurt te kunnen werken aan de gestelde doelen. De huidige inrichting is voor veel mensen het referentiebeeld voor speelruimte. Door mensen te laten nadenken over speelruimte aan de hand van de checklist ontstaan vaak nieuwe inzichten over de ideale inrichting. We beperken niet de keuze, we verbreden de kijk op de mogelijkheden.

1.a.3 Jongeren verdienen zeker hun eigen plekken, maar niemand wil deze bij zijn eigen huis.

Door veel variatie aan te bieden aan kleine plekjes door heel Nieuwegein en op de grotere verwijsplekken vooral meer multifunctionele sportvoorzieningen en ontmoetingsvoorzieningen aan te brengen wordt het risico op overlast zo veel mogelijk beperkt. Door meer te werken met mobiele voorzieningen, kunnen deze worden verplaatst bij werkelijk gebleken herhaalde overlast.

1.b De aanpak op drie verschillende sporen met hun eigen tempo, dynamiek en betrokkenen en veel ruimte voor initiatief vraagt sterke regie vanuit het beleidsveld spelen.

De gemeente zorgt altijd voor een heldere uitleg van de mogelijkheden en kaders ("Ja mits") aan bewoners. Bij een ruimtelijk project zoals Betere Buurten wordt gestreefd naar maximale synergie. Het participatietraject met bewoners zal vast onderdeel uitmaken van de nieuwe raamovereenkomst met leveranciers die naar verwachting in de zomer van 2019 zal worden vastgesteld.

1.c Participatie van kinderen en jongeren vraagt extra methodes en extra inzet in samenwerking met externe stakeholders als jongerenwerk en scholen.

De buurtgerichte aanpak en participatie hierbij is nog vóór de vaststelling van de visie getoetst in een pilot in de wijk Zandveld. De leerpunten hiervan zijn toegevoegd aan de visie. Met name de rondgangen met de kinderen en de samenwerking hierbij met de basisschool zijn goud waard gebleken. Samenwerking met basisschool of -scholen in de buurt, evt. een middelbare school, sportverenigingen, wijkcoördinator, jongerenwerk, stadstoezicht en politie zijn voorwaarde om behoeften en mogelijkheden scherp te krijgen.

1.d. De budgettering wordt niet meer toestelgewijs maar buurtgewijs berekend, maar het totale budget voor spelen blijft gelijk.

De nieuwe visie zorgt vooral voor een andere verdeling van voorzieningen en ander gebruik van de openbare ruimte en niet voor een extra investering zoals bij de kwaliteitsimpuls spelen in 2011/2012.

Financiële aspecten

Het budget dat volgens de nota kapitaalgoederen tot 2023 is toegekend voor speelvoorzieningen wordt voldoende geacht om de aanpak volgens deze visie uit te voeren.

Communicatie aspecten

Na vaststelling door de raad zal de speelvisie via de media worden gecommuniceerd en worden gepubliceerd in het gemeenteblad. Indien daar behoefte aan blijkt, zal de visie worden gepresenteerd aan bewoners(groepen) en wijkplatforms. Deelnemers aan de kinderrondgang en bewonersavond van de pilot in Zandveld, betrokken externen en medewerkers worden rechtstreeks geïnformeerd. Ook zal een interne presentatie worden gegeven aan de afdelingen over de uitgangspunten van de nieuwe visie en de werkwijze die daarbij is gekozen. Naar aanleiding van een ruimtelijk project, initiatieven of vragen zal het beleid, maar vooral ook wat dat aan concrete veranderingen in een speelbuurt oplevert, opnieuw aandacht krijgen in de verschillende media.

Uitvoering

Na vaststelling van de visie zal op het spoor van de speelbuurtaanpak in Zandveld de volgende stap worden gezet naar uitvoering. De maatregelenkaart die in de pilotfase samen met de kinderen en andere bewoners is gemaakt is hierbij het uitgangspunt.

Uit de visie volgt een manier van werken, kijken en communiceren die ook op de sporen van de ruimtelijke projecten en bewonersinitiatieven wordt uitgevoerd. Bij de nieuwe aanbesteding voor speelleveranciers wordt deze nieuwe manier als voorwaarde meegenomen. Bij de lopende ruimtelijke projecten en recente bewonersinitiatieven wordt ook al zo veel mogelijk in de geest van de nieuwe visie uitvoering gegeven aan de spelwensen van bewoners.

Bijlagen

1. Speelvisie Nieuwegein 2019-2029 inclusief analysekaarten en maatregelenkaart Zandveld

burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts
secretaris

Frans Backhuijs
burgemeester